

א-נח

הרי **שיחלא קמא**, שחלת הביצים [סדרת הביצים] שהיתה בה בשעה שנטרפה — **אסירא**. כי עובר חשיב "ירך אמו", וחשיב שנטרפו הביצים עצמן כשאירע מאורע הטרפות.⁽⁸¹⁾

אבל הביצים שנוצרו בה **מכאן ואילך**, הוה ליה "זה וזה גורם" [שהם נוצרו מהתרנגולת הנקבה, ומהתרנגול הזכר, שהפרה את הביצים], ומותר.

איתביה רב אשי לאמימר מהא דתנן במסכת עדיות [ה א]: ושויין, רבי אליעזר ורבנן, דפליגי בוולד של בהמה טרפה, **כביצת טריפה — שאסורה, מפני שגדלה באיסור?**

ומשנינן: **התם איירי שלא הופרתה הביצה מתרנגול זכר, אלא בדספנא מארעא**, שחיממה עצמה בקרקע. ונמצא שרק היא הגורמת להולדת הביצה.

ופרכינן: **ולישני ליה דהתם איירי בשיחלא קמא**, שהיתה בה בשעה שנטרפה, **דאסירא?!**

ומשנינן: **אם בן**, מאי "מפני שגדלה באיסור"? דמשמע שכל גידולה באיסור. והרי "גמרה באיסור", **מיבעי ליה**.

ופרכינן: לדבריך, שהכל מודים בכיצת טרפה דספנא מארעא, ולא נחלקו אלא בזה וזה גורם —

אלא, הא דתניא: ולד שנולד מטרפה — רבי אליעזר אומר: לא יקרב לגבי מזבח. ורבי יהושע אומר יקרב.

במאי קא מיפלגי? הרי בהכרח, **בשנטרפה ולבסוף עיברה**.⁽⁸²⁾ ופליגי בזה וזה גורם. **רבי אליעזר סבר, זה וזה גורם אסור**.⁽⁸³⁾ **ורבי יהושע סבר, זה וזה גורם מותר!**

אי הכי, ארמופלגי לגבוה, ליפלגו להדיוט.

ומשנינן: **להודיעך כחו דרבי יהושע — דאפילו לגבוה נמי שרי.**

ופרכינן: **וליפלגו להדיוט, להודיעך כחו דרבי אליעזר, דאפילו להדיוט נמי אסור?!**

שמא רק העיבור בצירוף הלידה הוא הראיה שהיא אינה טריפה. [בה"ג, וכיש"ש שביאר דעת הרמב"ם והרי"ף].

83. ויש לדון, מה שונה ולד טריפה, שהוא עצמו בריא, מטריפה שהבראה, לפי הדעות שהיא מותרת. עיין בקובץ שמועות אות כו.

עוד יש לדון, שגם אם האב טריפה והאם כשירה ייאסר הולד, לפי הצד שזה וזה גורם אסור. וכך סובר רע"א בתשובותיו סימן רד, והגר"ח מאכלות אסורות פרק ג. אך הפליתי בסמך נז ח, תלה זאת בשאלה אם חוששים לזרע

81. ולכן, אסורות הביצים שהטילה במשך עשרים ואחד יום, שהוא משך הזמן של הטלת סדרת הביצים שהיתה בה בשעה שאירע בה מאורע הטרפות. בית יוסף יורה דעה נו בשם ארחות חיים.

82. אבל אם תחילה התעברה ולאחר מכן נעשתה טריפה, יכולה היא להוליד ולד של קיימא.

ועיין בדברי הראשונים כאן שדנו, האם העיבור שהתעברה בהמה שהיא ספק טריפה, הוא כשלעצמו הראיה שהיא אינה טריפה, או

ומשנין: כח דהיתרא עדיף ליה.

ומודים בכיצת טרפה שאסורה — בדספנא מארעא, דחד גורם הוא.

רב אחא סבר לה כרב אחא בר יעקב, ומתני לה לדאמימר כדאמרן. דהני ביעי דטריפה יש לחלק בין שיחלא קמא לשיחלא בתרה, ואפילו בטרפה ודאית.

רבינא, לא סבר לה כדרב אחא בר יעקב, ומתני לה לדאמימר בהאי לישנא:

אמר אמימר: הני ביעי, דספק טרפה דשיחלא קמא, משהינן להו.

אי הדרה וטענה, אם היא חוזרת וטוענת ביצים, לאו טרפה היא, הילכך, קמאי נמי שריין. ואי לא — אסירן.

איתביה רב אשי לאמימר: ומודים רבי אליעזר וחכמים בכיצת טרפה שאסורה, מפני שגדלה באיסור?

אמר ליה: התב, בדשיחלא קמא.

ופריך ליה: אם כן, מאי "גדלה באיסור"? והא "גמרה באיסור" מבעי ליה?

ומשני ליה: אכן, תני, יש לך לשנות, "גמרה".

ופרכינן: אלא, הא דתנן במסכת תמורה [לב]: ולד טרפה — רבי אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבה.⁽⁸⁴⁾ רבי יהושע אומר יקרב.

במאי קא מיפלגי? כשעיברה ולבסוף נטרפה.

רבי אליעזר סבר, עובר ירך אמו הוא. ורבי יהושע סבר, עובר לאו ירך אמו הוא.

אי הכי, אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט?

להודיעך כחו דרבי יהושע!

וליפלגו בהדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר?

כח דהיתירא עדיף ליה.

ומודים ודאי בכיצת טריפה שאסורה בדשיחלא קמא.

מאי טעמא?

גופה היא! דעובר ירך אימו.

וחלכתא — בזכר, ספק טריפה ששהה כל שנים עשר חדש, ודאי שאינו טרפה! בנקבה — כל שאינה יולדת. אבל אם ילדה, ודאי שאינה טריפה!

אמר רב הונא: כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש.

שרץ או תולעת שתחילת הוייתן היתה בתוך פרי, ולא שרצו על הארץ, אינם אסורים באכילה. אך אם השריצו בשעה שהפרי היה מחובר לעץ, שהוא מחובר לקרקע, נחשבת שריצתן בפרי כאילו שרצו על הקרקע, והרי הם אסורים באכילה.

האב.

וההיתר להדיוט הוא משום שהולד שילדה בהמת הטריפה, לא מגופה של הטריפה הוא גדל. והקשו עליו התוס' שבסוגייתנו מוכח שגם להדיוט הוא אסור.

84. ומבאר רש"י במסכת תמורה, שרק לגבוה הוא פסול, אבל להדיוט הוא מותר באכילה.

אמר רב פפא: שמע מינה מדרב הונא, לגבי הא דינא דאמר שמואל, קישות שהתליעה באיביה, בהיותה מחוברת, אסורה התולעת באכילה [והיינו, שנחשבת זחילת התולעת בתוך הקישות, המחוברת לקרקע, כאילו השריצה על הארץ] —

ב-מ הני תמרי דמנחי בכדא, והתליעו לבתר תריסר ירחי שתא - שריין. כי מוכח מכך ששהו י"ב חודש שהיתה ההתלעה בתלוש, שהרי תולעים אין להם עצם, ולדברי רב הונא אינם יכולים להתקיים יותר מי"ב חודש.

אמר רב: לית בקא [שם זכוב] שהוא בר יומא, שאינו חי יום שלם. ולית דיכבא [שם זכוב] בת שתא, שתחיה שנה שלימה.

אמר ליה רב פפא לאביי: והא אמרי אינשי: שב שני אימרא, במשך שבע שנים התנכרה ומרדה הזכוכה הנקראת "בקתא", בזכוב בן זוגה, הנקרא "בקא", משום דאמרה ליה: חזיתה לבר מחוזא, אתה ראית איש מעונג ושמן מאנשי מחוזא, [שהיו שמנים ומדושנים] דפחא במויא, ופליק, ששחה במי הנהר, ויצא מהמים, ואיכרך בסדינין. ואותיבת עליה, ומצת מיניה, והתיישבת עליו ומצצת ממנו את דמו המעולה, ולא הודעת לי שאבוא ואמצוך את דמו כמוך.

ומוכח שהזכוב יכול לחיות גם שבע שנים!

אמר ליה אביי: וליטעמך, הא דאמרי אינשי: משקל של שיתין מני כלים פרזלא ברזל תלו ליה לבקא בקורנסיה בפטישו, דהיינו, בנשיכתו, שהיא נשיכה קשה, מי איכא?!

והרי איהו גופיה כמה הוי?!

אלא, במני דידהו, במשקל היחסי לגופו.

הכא נמי איירי ב"שני" דידהו, שהן רגעים.

תנן התם בבכורות, לענין מומים: בהמה בעלת ה' רגלים, או שאין לה אלא שלש, הרי זה מום.

אמר רב הונא: לא שנו שהרי זה מום לגבוה בלבד, אבל מותר באכילה לאדם, אלא שחסר ויתר ביד, שלא נאמרו דיני טריפה ברגל בהמה אלא רק ברגלה האחורית ולא ברגלה הקדמית הנקראת "יד". אבל חסר ויתר ברגל — טרפה נמי הויא.

מאי טעמא?

כל יתר — כנטול דמי!

ההיא חיותא דהוה לה תרתי שני סניא דיבי מעי הגס. אייתוח לרבינא, וטרפה מדרב הונא, דכל יתר כנטול דמי.

ואי שפכן להדדי — כשרה.

ההיא גובתא גידול של בשר דהוה נפקא מבי כפי מבית הכוסות לחובלילא להמסס.

סבר רב אשי למיטרפה.

אמר ליה רב הונא מר בר חייא לרב אשי: כל הני חיוי ברייתא כל החיות המתהלכות באפר בחוץ, הכי אית להו.